

Опис порожнини

Печера розташована на південному березі Тарханкутського півострова, в 2,5 км на схід від мису Тарханкут. Координати входу 45° 20' 28,74", 32° 31' 30,31".

Печера «Кохання» є карстово-абразійною порожниною. Печера розташована на території Отлеської спелеологічної ділянки Тарханкутського карстового району.

Протяжність печери - 96 м; площа - 1100,3 м²; об'єм – 4456 м³ (з них 2379 м³ дальня частина печери від вузькості; 2075 м³ – привходова, абразійна частина розташована під скельним козирком).

Печера має у плані досить просту форму, уявлення про яку дає її план, розрізи та перерізи. Печера, безперечно, формувалася тривалий час під дією різних процесів. Основою печери є порожнина карстового походження. Згодом карстова порожнина була перетворена абразійними процесами. Тривав цей тривалий час на тлі неодноразової зміни рівня моря та тектонічних рухів берега. Закладено печеру не у бухті, а в майже рівному відрізку берега. Невелика бухточка, знаходиться метрів за 300 на захід. У печері чітко виділяються дві частини. Величезна привходова ділянка, типова для абразійних порожнин, плоско-параболічної форми, і основна частина печери – перероблена абразійними процесами карстова частина печери, яка являє собою прямий широкий хід, що відходить під гострим кутом від привходової частини печери, і має одне широке, але коротке тупикове відгалуження, що відходить від основного під прямим кутом. У цьому відгалуженні, наприкінці його, на всі боки, знаходяться дві невеликі ніші, довжиною 2,5 – 1,5 м, заввишки до 0,7 м.

У лівій (західній) ніші знаходиться джерело прісної води. Судячи з плану, ці ніші є залишками первинної карстової порожнини, закладеної своєю чергою, по тріщинам, вздовж яких утворилися бічні стінки цього тупикового ходу. У ніші, де знаходиться джерело, під водою біля дна, видно два округлі канали, що йдуть у глибину вапнякового масиву. Печера закладена одному рівні. Дно її майже рівне, що дуже порожньо піднімається від входу до глухих кутів. Глибина води на Т.1 – 1,5 м далі вона збільшується до 1,8 м і потім зменшується до 1,4 – 0,9 м. Наприкінці глухих кутів, дно трохи підняте над рівнем моря. Тобто дно всієї печери закладено горизонтально. Висота склепінь теж незначно змінюється. Вони знаходяться на висоті 2 – 3 м над водою. Привходова, чисто абразійна частина печери розташована під скельним козирком, не враховується, оскільки має зовсім інше походження та будову. Максимальна ширина печери (привходової ділянки під скельним козирком) - 37 м. Максимальна ширина внутрішньої частини печери – 15 м (між Т.1 і Т.2. Максимальна висота печери 14 м (з них 4 м затоплено), так само спостерігається на вході, під скельним козирком. Покрівля грота в основній її частині плоско склепінчаста, у привходовій – східчаста.

Часто, у нижній частині стін, вздовж дна, спостерігаються великі горизонтальні підводні ніші, що йдуть під стіни на 1 – 1,5 м більше. Дно в них іноді скельне, іноді покрите добре окатаними валунами та галькою. Одна велика ніша знаходиться на схід від Т.2. Довжина ніші більше 2-х метрів, висота на початку 0,7- 0,8 м. Покрівля її знаходиться на глибині 0,5 0,6 м під водою. Ніша має плавні контури, всі виступи в ній згладжені, отвори набули округлі форми.

Поступово знижуючись, ніша йде в стіну і до кінця не проглядається. (Див. відеозапис). Поверхня привходової частини печери нерівна. У нижній частині, закладеній у масивному вапняку, поверхні стін незграбні, слабо згладжені. Абразійна, механічна дія хвиль тут переважає над хімічними процесами розчинення. У верхній частині переважають ерозійні процеси вивітрювання по площинах напластування вапняку. Більш слабо зцементовані прошарки руйнуються швидше, щільніші – повільніше, утворюючи карнизи та виступи. В основній частині печери, розташованої за Т.1 стіни теж дуже нерівні. Незважаючи на загальну округлість контурів стін і склепінь, при найближчому розгляді видно що вони незграбні, лише слабо згладжені. Тільки в підводній частині печери, стіни сильно корродовані, згладжені, виступи та ніші набувають тут округлих обрисів.

У районі Т.3-4, на знімку 2009 року, фіксується свіжий обвал - навал білих каменів біля стінки грота. На знімках 2010 року, навал білого каміння не видно, але приблизно в цьому місці,

проглядається навал із темного, покритого нальотом каміння. Праворуч від Т.1 (на захід) під водою О. Ковтуном, було виявлено велику нішу (або хід?), довжиною більше 5 м. Кінець ходу (ніші) не проглядається. Дно ніші вкрите кварцовим піском, що досить круто піднімається від входу до закінчення ніші В кінці, між піском і склепінням, залишається низька, широка щілина.

Основна частина печери закладена в неясно шаруватих масивних середньо-сарматських вапняках білого з жовтуватим відтінком або світло-сірого кольору. Верхня частина привходового ділянки печери, розташованого під скельним козирком, закладена в товсто шаруватим вапняку різної щільності, що добре видно по різному ступеню його вивітрілості. Дно грота вкрите добре окатаними валунами вапняку та між ними галькою. Періодично зустрічаються великі, плоскі, добре окатані брили. Біля Т.6 дно вкрите дрібною галькою, що утворює пляж. Такі самі, невеликі ділянки, покриті галькою, трапляються й інших частинах печери. У правому відгалуженні між Т.2-4 під правою стінкою, під карнизом, дно скельне. На ділянці між Т.1-2. вздовж правої стінки, на дні між валунами, з'являється пісок. У підводному відгалуженні на Т.1, дно вкрите піском.

Майже все дно печери затоплено морем. Тільки в лівому відгалуженні, на Т.6, є невеликий гальковий пляж, шириною до 1,5 м, та на самому вході знаходяться кілька виступів скель, піднятих над рівнем моря. Глибина води на вході в печеру, під скельним козирком, досягає 4 м. Але потім глибина швидко зменшується. На Т.1, початок основної частини печери, глибина води 1,5 м На роздоріжжі, у Т.2 – 1,8 м. В обох, бічних відгалуженнях глибина води не перевищує 1,2 м, а над великим камінням ще менше. У глухих кутах глибина води менше метра. Біля Т.1, зі східного боку, розташоване невелике тупикове відгалуження – ніша, повністю затоплена водою. Покрівля знаходиться на глибині XX м від поверхні моря. Наприкінці невеликої ніші, біля Т.3, печеру надходить прісна вода. Глибина моря у цій ніші 0,2- 0,3 м. Вода у ніші дуже холодна. За кілька метрів від ніші, морська вода теж значно холодніша, води в інших частинах печери. Саме місце надходження прісної води в печеру видно. На смак, вода тут лише трохи солонувата. Тут було взято пробу води. Хімічний аналіз, проведений у геотехнічній лабораторії інституту «Одесакомунпроект», дав такі результати.

Жорсткість загальна 50,0 моль.дм³. Лужність 4,0 мольдм³. РН 6,7 Сухий залишок 13227,0 мг/дм³

Вміст у дм ³ .		мг	моль	мг/екв%
Катіони	Ca ²⁺	220,0	11,0	4,9
	Mg ²⁺	474,2	39,0	17,2
	Na+K+	4234,2	176,4	77,9
	NH ₄ ⁺	0,2		
Разом			226,4	100,0
Аніони	Cl	7100,0	200,0	88,3
	SO ² 4	1078,5	22,4	9,9
	HCO ₃	244,0	4,0	1,8
	NO ₃	10,5		
Разом		13349,0	226,4	100,0

Доповнення. 4.08.2011. Температура води на роздоріжжі ходів близько Т.2, 15,5°, в безвиході близько Т.3 14°. Цього дня вода та в морі була холодна. У серпні 2011 року рівень моря був на 30 смнижчому ніж влітку 2010 року і тому вдалося проникнути в канали, звідки надходила прісна вода. Там виявилася невелика ніша, дно якої було вкрите товстим шаром гальки та валунів. Прісна вода мабуть надходила до печери по шару гальки. Візуально надходження води не фіксувалося.

Чорний лишайник веркукарія скельна (*Werrucaria maura*) окремими плямами покриває стіни в привходової частини печери. Більш щільні прошарки вапняку покриті інтенсивним покривом лишайника, на пухких прошарках його зовсім немає. У глибину печери, чорний лишайник

проникає лише зниження зводу у Т.1 У районі вузькості, до неї, чорні, зелені і бурі покриви утворюють мозаїчне покриття стін. Буро -коричневі покриви водоростей, що покривають неширокою облямівкою стіни як у привходової частини печери, так і майже по всій її іншій частині. Більшість поверхні печери вкрита покривом мікроскопічних зелених водоростей. У привходової частині, зелені водорості покривають стіни до висоти трохи більше 3- 5 м від рівня води. Тут часто, окремі ділянки серед зелених покривів, вкриті бурими водоростями, що піднімаються на висоту 2 м над морем. Особливо інтенсивний покрив зелених водоростей, що спостерігається в печері, за вхідним зниженням покрівлі. Яскравим, майже суцільним зеленим покривом покрита вся надводна поверхня печери, до розвилки на Т.2. Далі інтенсивність фарбування покриву зменшується. Він зберігається лише на окремих виступах звернених до світла. Бурі покриви водоростей спостерігаються і в цій частині печери, і не тільки біля урізу води, а й значно вище за нього. У бічних відгалуженнях, зелені і бурі покриви, набагато тьмянішого кольору, фіксуються до глухих кутів на Т.3,4,6.

По всій печері, навіть у її дальній частині, під скельними карнизми, трапляються невеликі мідії. Верхня частина карнизів (покрівля), майже всюди покрита якимись бляклими, бурими обростаннями, схожими на ниткоподібні водорості, довжиною 1-(2 смдив. відеозйомку).

Стіни і покрівля грота покриті нальотом мікроскопічних зелених водоростей. Вони покривають стіни навіть там, де немає. Інтенсивність зеленого фарбування стін варіює у різних частинах гроту. На рівні моря, в зоні заплеску, стіни та дно вкриті нальотом водоростей червоно-бурого кольору. Налітом того ж кольору покриті стіни гроту під водою, але невелика глибина. цей наліт піднімається окремими плямами на значну висоту над рівнем води. У зоні заплеску і нижче зустрічаються й інші водорості (або інші організми). Це щільні кірки брудно-рожевого кольору та слизові бордові плівки. У підводній частині грота, у привходових частинах, стінки та каміння, що лежать на дні, поросли якимись невеликими куцями світло-бурих та рожевих водоростей, висотою 5- 15 см. У затемнених місцях гроту водоростей немає. Стіни там мають жовтуватий колір. Як під водою, так і на суші, у гроті багато дрібних крабів. Під водою зрідка зустрічаються мідії та невеликі конічні черевоногі молюски.

Печера недоступна тільки під час штормів.

Документація та зйомка печери проводилась 2.08. 2010. під час експедиції «Морської програми» Пунько Д., Романенко Л., Ковтуном О. та Мельником І. Назва печері дана маленьким затишним гальковим пляжем, розташованим у глибині грота. Назва ця мабуть існує давно, відколи ці місця стали інтенсивно відвідуватися відпочиваючими. Вперше учасники експедиції «Морської програми» відвідали печеру та зробили в ній фотозйомку 19.08 2009 г. 4.08.2011 р. Проніним К. було розчищено та задокументовано невелике тупикове відгалуження печери, у дальній її частині, де спостерігався у 2010 г. вихід прісної води. Ковтуном О. та Ощепковим А. були задокументовані дві підводні ніші, розташовані в ближній частині печери. У печері проведено вимірювання температури та відібрано зразки органічних покривів.

Опис складено. Проніним К.